

تغییرات ساختاری در کوبا

اصلاحات برادران کاسترو

کافی نبوده‌اند. همه این مشکلات، سران کوبا را بر آن داشته که تصمیمی جدی در جهت تغییر ساختار نیروی کار و اصلاحات اقتصادی بگیرند.

سوسیالیزم کاپیتالیستی!

رئیس جمهور کوبا با این حال تصریح کرده است که اصلاحات بازار، در مقیاس وسیع و بر مبنای "دستورالعمل‌های کاپیتالیستی" نخواهند بود. وی وعده داده دولت همچنان نظارت مرکزی خود را بر اقتصاد کشور حفظ کند و هیچ گونه تعدیل دسته جمعی نیروی کار اتفاق نیفتد و کسی هم بیکار نماند. در واقع هدف از این "تغییرات ساختاری" ساخت مدل اقتصادی و اجتماعی کارآمدتر و با ثبات‌تر و جلوگیری از فروپاشی نظام سوسیالیست است تا طبق آن، افزایش دستمزد، توسعه صادرات، کاهش واردات و افزایش تولید داخلی مواد غذایی حاصل شود. البته رائول کاسترو موفقیت این فرآیند را وابسته به ضمانت سیاسی حزب کمونیست حاکم و اتحادیه مرکزی کارگران دانسته است.

ولی هفته گذشته، دولت کوبا دو قانون کاپیتالیستی گذراند: برای اولین بار خارجیان حق دارند زمین‌های کوبا را ۹۹ ساله به اجاره خود درآورند. دوم، استقلال روستاییان در مورد کشت و فروش محصولات کشاورزی گسترش یافته است. تعجب نکنید، این روزها اخبار ضد و نقیض در مورد سوسیالیزم-کاپیتالیزم از نوع کوبایی زیادند.

در نهایت باید گفت سیاست اقتصادی رئیس جمهور کوبا واقع‌گرایانه‌تر و منعطف‌تر از برادر بزرگترش به نظر می‌رسد، اما نمی‌توان او را طرفدار اصلاحات اساسی دانست. در ضمن، بازگشت دوباره فیدل کاسترو می‌تواند تأکیدی باشد بر این دیدگاه که فیدل، بزرگترین مانع ایجاد اصلاحات ساختاری عمیق‌تر در کوبا است. ■

فشارهای اقتصادی کوبا رهبران این کشور کمونیستی را به فکر اصلاحات اقتصادی واداشته است.

نیازمند نظام کاری بهره‌ور و تولیدی است.

رائول کاسترو، پیش از این، طی اظهار نظری مبنی بر این که از هر پنج نفر نیروی کار در کوبا، یک نفر مازاد بر احتیاج است، وحشتی در دل مردم این کشور ایجاد کرده بود. به گفته کاسترو، صدها هزار نیروی کار غیرضروری اکنون در

قانون بودجه کوبا در نظر گرفته شده‌اند که طبق نظر تحلیل‌گران، مازاد اشتغال را در این کشور به بیش از یک میلیون نفر رسانده‌اند. البته چنین اتفاقی در جامعه کمونیستی کوبا که تضمین اشتغال مردم از عناصر اصلی وقوع انقلاب ۱۹۵۹ این کشور و به قدرت رسیدن فیدل کاسترو بود، امری طبیعی است. در کوبا همه برای دولت کار می‌کنند و آمار رسمی بیکاری بسیار پایین و دستمزدها بسیار ناچیز است. در جمعیت ۱۱/۲ میلیون نفری کوبا، تعداد نیروی کار به ۵/۱ میلیون نفر می‌رسد. با این که دولت هزینه‌ها را در واردات مواد غذایی و دیگر کالاهای اساسی در سال ۲۰۰۹ به میزان ۳۴ درصد، یعنی از ۱۲/۷ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۸ به ۹/۶ درصد کاهش داده است، اما این اقدامات برای کنترل کسری بودجه

ظهور دوباره رهبر افسانه‌ای کوبا که چند سال پیش به دلیل بروز بیماری، قدرت را به برادرش واگذار کرده بود، این تصور را در اذهان به وجود آورد که فیدل کاستروی ۸۴ ساله قصد آن داشت در روز سالگرد آغاز انقلاب کوبا (۲۶ ژوئیه) خودی نشان دهد. اما نه تنها این اتفاق نیفتاد، بلکه برای اولین بار در ۵۰ سال گذشته

هیچ یک از دو برادر در این روز سخنرانی نکردند. پس از آن، رئیس جمهور کوبا طی سخنانی در مجلس ملی این کشور، از کاهش نظارت‌های اقتصادی برای کمک به احیای اقتصاد بیمار کوبا خبر داد.

طبق مصوبه جدید جلسه اعضای دولت کوبا، قرار شده است مجوزهایی برای فعالیت بنگاه‌های کوچک صادر و راه برای خود اشتغالی، اشتغال غیردولتی و فعالیت تعاونی‌های کوچک هموار شود. همچنین کارگران ناکارآمد و کم سن و سال باید بخش دولتی را ترک کرده و شغل دیگری در مؤسسات و بنگاه‌های خدماتی و کشاورزی بیابند. باید گفت در کشوری که ۸۰ درصد مولا غذایی مورد نیاز خود را وارد می‌کند، توسعه تولید داخلی کشاورزی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بخش صنعت و ساخت و ساز کوبا نیز

محمد امیرافشاری
وکیل دادگستری آلمان

امور حقوقی ، بازرگانی و تاسیس شرکت در آلمان

دفتر تهران: بلوار جنت آباد
کوچه چهاردهم شرقی ، پلاک ۴۳
تلفن: ۴۴۴۷۵۸۰۵
دورنگار: ۴۴۴۶۹۸۰۶
Web: www.gi-law.de/fa
E-mail: tehran@gi-law.de